

Jelen előterjesztés csak tervezet, amelynek közigazgatási egyeztetése folyamatban van. A minisztériumok közötti egyeztetés során az előterjesztés koncepcionális kérdései is jelentősen módosulhatnak, ezért az előterjesztés jelen formájában nem tekinthető a Kormány és a miniszter álláspontjának.

A dokumentum célja a társadalmi egyeztetés elindítása és a jogalkotási folyamat átláthatóvá tétele, amelynek alapján, illetve eredményeként a mellékelt tervezet valamennyi tartalmi és formai eleme módosulhat!

A tervezet előterjesztője

A közigazgatási és igazságügyi miniszter

.../2012. (.....) KIM rendelete

az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezésének és viselésének részletes szabályairól

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 395. § (4) bekezdés *m*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 12. § *a*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva,

az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 73. § *b*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzetgazdasági miniszterrel és

az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 84. § *d*) pontjában meghatározott feladatkörében eljáró nemzeti fejlesztési miniszterrel

egyetértésben – a következőket rendelem el:

1. §

(1) E rendeletben foglalt szabályokat kell alkalmazni, ha

- a*) az ügyész a felek rendelkezési jogának tiszteletben tartása mellett, jogainak védelmére bármely okból nem képes jogosult helyett indít keresetet,
- b*) az *a*) pont szerinti állapot a per folyamán történő beállása miatt az ügyész a perben fellép,
- c*) külön törvény jogosítja fel az ügyészt a per megindítására vagy
- d*) külön törvény alapján lehet a pert az ügyész ellen megindítani.

(2) E rendelet szabályai irányadóak az ügyésznek a polgári nemperes eljárásokban történő fellépése esetén is.

2. §

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 76. § (4) bekezdése szerinti esetben a bíróság az ügyésznek a felmerült költség előlegezésére történő kötelezését mellőzve, a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 12. és 12/A. §-a szerint intézkedik a költség előlegezése érdekében.

3. §

Ha a perköltség megfizetésére az államot kötelezték,

- a) a bírósági gazdasági hivatal által előlegezett költséget az állam viseli,
- b) az ellenfél javára megítélt perköltséget az ügyben első fokon eljáró bíróság székhelye szerint illetékes bírósági gazdasági hivatal (a továbbiakban: gazdasági hivatal) fizeti meg a jogosultnak.

4. §

(1) A perköltség jogosultnak történő megfizetése érdekében az első fokon eljáró bíróság a jogerőre emelkedést követő 30 napon belül megküldi a gazdasági hivatalnak

- a) a perköltséget tartalmazó jogerős határozat kiadmányát,
- b) – ha ilyen rendelkezésre áll – a jogosultnak a fizetési számla számát és a számlatulajdonos nevét is tartalmazó nyilatkozatát arról, hogy a perköltség megfizetését átutalással kéri.

(2) A perköltség megfizetése az (1) bekezdés b) pontjában foglalt esetben átutalással, egyébként pedig a jogosult részére történő kiutalással történik a kifizetéshez szükséges iratok kézhezvételétől számított 15 napon belül. Ha a jogosult külön nem nyilatkozott az összeg átvételére jogosult nevével (megnevezéséről) és postai címéről, az összeget a jogosultnak a bírósági határozatban lévő címére kell kiutalni.

(3) Ha a perköltség kifizetése a jogosult által megadott adatok téves volta miatt eredménytelen vagy a jogosult az összeget nem veszi át, ettől számított 5 éven belül kérheti – a szükséges adatok megadásával – a kifizetést.

(4) Ha a bíróság a jogerős határozat végrehajthatóságát felfüggesztette, csak ennek megszűntetését követően van helye a kifizetés iránti intézkedésnek; erről a bíróság szükség esetén soron kívül értesíti a gazdasági hivatalt.

5. §

A gazdasági hivatal a tárgyévben történt kifizetésekről – az érintett ügyek számának és a kifizetett összegeknek a feltüntetésével – a tárgyévet követő második hónap végéig tájékoztatja az Országos Bírósági Hivatal elnökét, aki az országosan összesített adatokat továbbítja a Legfőbb Ügyészség részére.

6. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő második hónap 1. napján lép hatályba.

7. §

Ha a bíróság a perköltség megfizetésére 2008. január 1. napja és e rendelet hatálybalépésének időpontja közötti időszakban kötelezte az államot, és a perköltség

kifizetésére e rendelet hatályba lépéséig még nem került sor, a rendeletet úgy kell alkalmazni, hogy

a) a bíróság a jogosult kérelmére intézkedik a 4. §-ban meghatározott iratoknak a gazdasági hivatal részére történő megküldése iránt, és

b) a jogosultnak a kérelmében meg kell jelölnie a kiutaláshoz vagy átutaláshoz szükséges adatokat és nyilatkoznia kell arról, hogy a perköltség megfizetésére még nem került sor.

Szakmai indokolás

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 78. § (3) bekezdése rendelkezik arról, hogy ha az ügyész polgári pert indított más javára, illetve érdekeinek érvényesítése céljából, és keresetét a bíróság elutasította, akkor a perköltségek megfizetésére az államot kell kötelezni. A kifizetés forrását korábban *az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költségek viseléséről szóló 88/1954. LÜ-IM együttes utasítás* határozta meg. Ezen utasítás szerint „*az ügyben elsőfokon eljáró bíróság szerint illetékes bírósági gazdasági hivatal*” fizette ki az állam által fizetendő összeget.

A fenti utasítást az egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. évi LXXXII. törvény 1. § (4) bekezdése – egy sommás rendelkezéssel („... 1989. október 23. előtt alkotott valamennyi... normatív jogi aktus hatályát veszti”) – 2008. január 1. napjával hatályon kívül helyezte. Ezt követően a gyakorlatban értelmezés tárgyát képezte, hogy pontosan ki köteles a perköltség megfizetésére, illetve néhány kifizetés meg is hiúsult. A Legfőbb Ügyészség tájékoztatása szerint évente átlagosan néhány százezer forintos költség felmerülése várható, de nem kizárt nagyobb ügyértékű ügyek esetén magasabb összegű kifizetési kötelezettség keletkezése sem.

Időközben a Pp. 395. § (4) bekezdése kiegészült egy olyan *m*) ponttal, amely felhatalmazta az igazságügyért felelős minisztert arra, hogy „*az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezésének és viselésének részletes szabályait az államháztartásért és az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza*”. E felhatalmazó rendelkezés alapján kerülhet sor a tervezet szerinti rendelet kiadására.

A tervezet az ügyészi perköltségek kifizetésére lényegében a korábban érvényesült eljárási rendet írja elő ismételten, mivel a bíróságok rendelkeznek a kifizetéshez szükséges infrastruktúrával, munkatapasztalattal és legegyszerűbben, leggyorsabban a bírósági szervezeten belül lehet a kifizetés jogalapját képező ítéletet beszerezni a kifizetés teljesítéséhez. Ez értelemszerűen azzal jár, hogy a kifizetendő összegek fedezetét a bírósági költségvetésben biztosítani kell.

A tervezet 1. §-a rögzíti azt, hogy milyen ügyekben kerül sor a költségek kifizetésének rendelet szerinti eljárására: ezek az ügyész részvételével zajló polgári peres és nemperes eljárások lehetnek. Bár a Pp. 78. § (3) bekezdése – azaz az „*ügyész keresetének elutasítása*” – felperesi pozíciót feltételez, a tervezet 1. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján a szabályozott fizetési kör magában foglalja a külön törvény alapján az ügyész ellen megindított egyes pereket is. Ennek jogszabályi alapját egyrészt az adja, hogy a Pp.-nek a jogszabály megalkotására felhatalmazó rendelkezése tágabb („*az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezése és viselése*”). Másrészt az ügyész alperesként bár nem kereseti kérelmet, hanem ellenkérelmet (ami viszontkereset is lehet) terjeszt elő, ezeket a Pp. több szempontból is hasonlóan kezeli (az ítélet nem terjedhet ezeken túl, hasonló változtatási korlátozás alá esnek stb.). Harmadrészt a vele szemben külön törvény alapján indított perekben az ügyész ugyanazt a közrendvédelmi funkciót tölti be, mint az általa indítottakban (ügyész keresete alapján megszüntetett szülői felügyelet visszaállítása, az ügyész keresete alapján elrendelt gondnokság megszüntetése stb.).

A költségeket a perben a félnek előlegeznie kell, a Pp. 78. § (3) bekezdése alapján azonban ez a kötelezettség a perben részt vevő ügyészre nem vonatkozik, ha egyébként – az általános előlegezési szabályok szerint – az ügyészt kellene előlegezésre felhívni, a költségmentesség engedélyezése estén követendő eljárásra kerül sor. Erre tekintettel a tervezet kimondja, hogy a költségelőlegezésre kötelezés mellőzésével a bíróság intézkedik az előlegezés iránt oly módon, ahogyan a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet alapján történik: az a bíróság intézkedik, amelynek az eljárásban felmerült a költség és vagy a bírósági gazdasági hivatal vagy az ellátmánykezelő végzi el a kifizetést.

A perköltség két részből tevődik össze: az állam által előlegezett költségekből, és az ellenfél javára megítélt perköltségből. Az előbbi esetében további intézkedés nem szükséges; azt az állam viseli, az utóbbi esetében pedig intézkedni kell a kifizetés iránt. Erre fő szabály szerint hivatalból kerül sor: az első fokon eljáró bíróság a határozat jogerőre emelkedését követően 30 napon belül juttatja el a gazdasági hivatalnak a kifizetéshez szükséges iratokat: a határozat kiadmányát, valamint – ha ilyen rendelkezésre áll – a jogosult nyilatkozatát arról, hogy milyen címre kéri az összeg kiutalását, vagy mely fizetési számlára az összeg átutalását. A helyes adatok megadása a jogosult felelőssége, utóbb neki kell intézkednie arról, ha új adatok bejelentése válik szükségessé.

A kifizetett összegek nyilvántartása és országos összesítése mind az ügyészségnek – a peres tevékenységének értékelése céljából –, mind a bíróságnak – a kiadásai és a következő évre terezendő költségfedezet meghatározása érdekében – szükséges, ezért a tervezet rendelkezik a kifizetésre vonatkozó adatok összesítéséről is.

A tervezet a kihirdetését követő második hónap 1. napján lépne hatályba, de a már esedékessé vált kifizetések, illetve az ez évi perköltségviselésre kötelezés esetében eltérő szabályokkal érvényesülne. Figyelemmel arra, hogy 2008. óta részlegesen megtörtént a perköltségek kifizetése, a tervezet a hatálybalépését megelőző időszakban hozott határozatokon alapuló, de nem teljesített kifizetésekre speciális szabályokat tartalmaz. A kifizetésre a jogosult kérelmére kerül sor olyan nyilatkozat csatolása mellett, amely tartalmazza a kifizetéshez (kiutaláshoz vagy átutaláshoz) szükséges adatokat és azt a nyilatkozatot, hogy a kifizetésre még nem került sor.

HATÁSVIZSGÁLATI LAP

Iktatószám:	XX-MIKFO/124/2012	Dátum:	2012.03.21
A hatásvizsgálat elkészítésére fordított idő:	1 nap	Kapcsolódó hatásvizsgálati lapok:	
Hatásvizsgálatba bevont személyek, szervezetek:		Vizsgált időtáv:	5 év

Előterjesztés címe:	az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költség előlegezésének és viselésének részletes szabályairól szóló KIM rendelet	Előterjesztő:	KIM
Intézkedés megnevezése:	rendelet		
Előterjesztés szükségessége:	Amikor a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény alapján az ügyész polgári pert indít más javára, illetve érdekeinek érvényesítése céljából, és keresetét a bíróság elutasítja, akkor a perköltség megfizetésére az államot kell kötelezni. A kötelezések alapján az államot terhelő kifizetések 2008. január 1. óta nem egységes eljárással történnek, mert a kifizető szervet megjelölő, az ügyész polgári eljárásbeli részvételével kapcsolatos költségek viseléséről szóló 88/1954. LÜ-IM együttes utasítás hatályon kívül helyezésére került. Szükséges a korábbi szabályozás visszaillesztése a jogrendszerbe, valamint azon esetekről rendelkezni, ahol a jogszabályi háttér hiánya miatt nem történt kifizetés.		
Utolsó módosítás dátuma:		Következő módosítás várható dátuma:	
Előzmények:	Az egyes törvényeknek a bíróságok hatékony működését és a bírósági eljárások gyorsítását szolgáló módosításáról szóló 2010. évi CLXXXIII. törvénnyel az Országgyűlés – 2011. március 1. napján történő hatályba lépéssel – felhatalmazó rendelkezést iktatott a Pp.-be, mely szerint a kérdéskört az igazságügyért felelős miniszter az államháztartásért és az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza.		

Végrehajtás feltételei

Az intézkedés alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek adottak?	igen	A rendelet alkalmazására a 2008 előtt és jelenleg is fennálló infrastrukturális keretek biztosítottak.
---	------	--

I. VERSENYKÉPESSÉG

1. Miként járul hozzá az intézkedés az ország versenyképességének javításához?	Javítja		
Az igazságszolgáltatás lényegi eleme, hogy a pervesztes - illetve az, akinek a költség keletkezése felróható - fizet. Az ügyész általi - közérdekből történő, vagy magánérdekét képviselő személy helyetti - keresetindítás, de pervesztesség esetén az alperes perköltségének megtérítése fontos szerepet játszik jogérvényesítését rendszerében. Ha a rendelet szerinti kifizetési eljárások eredményeként előreláthatóbb lesz a pernyertes magánszemélyek, illetve vállalkozások perköltségeinek megtérülése, azzal az igazságszolgáltatás színvonala emelkedik, amely vonzóvá teheti Magyarországot az ide települő magánszemélyek, vállalkozások, illetve beruházások számára is.			
2. Az intézkedés hozzájárul a foglalkoztatás növeléséhez?	nem	Hány fővel?	
3. Megtörtént-e az intézkedés adminisztratív terhekre gyakorolt hatásainak vizsgálata?	igen		
Piaci szereplők esetén			
☐	Növekednek	0 Ft	mértékben
☐	Csökkennek	0 Ft	mértékben
Közigazgatási szereplők esetén		Lakossági és egyéb nem piaci szereplők esetén	
☐	Növekednek	☐	Növekednek
☐	Csökkennek	☐	Csökkennek

II. TÁRSADALMI FELZÁRKÓZÁS

1. Érintett csoportok

	Csoport megnevezése	Csoport mérete (fő)	Előny - Hátrány	
1.	az ügyész által indított perben a perköltség megtérítésére jogosult ellenfél	2008-2011 években összesen kb. 350 ügyészégi pervesztés	☒	☐
2.	0	0	☐	☐
3.	0	0	☐	☐

2. Hatások összefoglalója

A szabályozás az 1. pontban megjelölt társadalmi csoport (perköltségük megtérítésére várók) társadalmi helyzetét olyan módon javítja, hogy kiszámíthatóbbá válik számára a kifizetésekre vonatkozó eljárásrend (az abban résztvevők jogai és kötelezettségei).

III. STABIL KÖLTSÉGVETÉS

1. Költségvetési hatások

	A vizsgált időszakban	Az aktuális évben	A további két évben
Az intézkedés költségvetési egyenlegrontó hatása	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Az intézkedés egyenlegrontó hatásának fedezete a költségvetésben	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Az intézkedés költségvetési egyenlegjavító hatása	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Az intézkedés egyenlegjavító hatásának figyelembevétele a költségvetésben	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Teljes hatás	0 Ft	0 Ft	0 Ft
Teljes hatás az elfogadott költségvetéshez képest	0 Ft	0 Ft	0 Ft

IV. FENNTARTHATÓ FEJLŐDÉS

Vannak-e az intézkedésben foglaltaknak jelentősnek ítélt környezeti vagy természeti hatásai?

nem

Hatások összefoglalója

Kérjük mutassa be az intézkedés környezeti és természeti hatásait!

V. EGYÉB HATÁSOK

Vannak-e az intézkedésben foglaltaknak jelentősnek ítélt egészségügyi hatásai?

nem

Kérjük röviden, lényegre törően mutassa be az adott intézkedés egészségügyi hatásait!

Vannak-e az intézkedésnek további hatásai?

nem

Kérjük mutassa be az intézkedés további hatásainak egyes elemeit!

Jóváhagyta:

dr. Jeney Orsolya helyettes államtitkár